

ปัญหาความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในแทบทุกประเทศ รัฐยอมรับและเล็งเห็นถึงความผิดพลาดดังกล่าวจึงกำหนดมาตรการรื้อฟื้นคดีอาญาในคดีซึ่งมีคำพิพากษาถึงที่สุดขึ้นมาพิจารณาใหม่ แต่เนื่องจากการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ มีผลกระทบต่อหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษา หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่จึงได้กำหนดไว้อย่างจำกัดและรัดกุม

ในต่างประเทศ การกำหนดมาตรการแก้ไขผลของคำพิพากษาที่ผิดพลาดด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ มีทั้งการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณ และการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นโทษ กลุ่มประเทศที่มีเฉพาะการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณ ตัวอย่างเช่น ประเทศฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เบลเยียม สเปน และอิตาลี โดยมีแนวคิดคือการแก้ไขเยียวยาให้แก่จำเลย ผู้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นการกู้ชื่อเสียงเกียรติยศของจำเลย หรือของวงศ์ตระกูลให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมเท่าที่จะกระทำได้ แต่ก็มีในบางประเทศเช่น ประเทศเยอรมนี ออสเตรีย และไต้หวัน ยอมรับให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในกรณีที่เป็นโทษแก่จำเลยได้ โดยมีแนวความคิดว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาคงจะต้องนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้จงได้ สำหรับประเทศไทย มีการใช้กฎหมายรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้เฉพาะในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ต้องคำพิพากษาเท่านั้น แต่หากกรณีเกิดความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและผู้กระทำความผิดหลุดรอดไป ไม่สามารถที่จะใช้กฎหมายรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ ปัญหานี้จึงนำไปสู่แนวทางของการใช้กฎหมายรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของประเทศไทยว่าควรที่จะมีการแก้ไข พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 ให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นโทษได้ด้วย

The problems of miscarriage of justice can be happened in almost every country. Recognizing the probability of such error, most of countries, therefore, allow the reopening of criminal case after its final judgment. This procedure has inevitably an effect on the principle of the reliability of judgment. To restrict such consequence, it is necessary to impose a limited and strict rule and conditions for the reopening of criminal case.

The reopening of criminal case after its final judgment can be allowed in two ways. The First is for the benefit of the defendant. The second is allowed even though it is detrimental to the defendant. The purpose of the reopening of criminal case for the benefit of the defendant is to provide a remedy to the innocent defendant who has been suffering from the miscarriage of justice, to restore his or her honor or reputation, including that is of his or her family. Most of countries applied only the procedure of the reopening of criminal case for the benefit of the defendant, such as France, Japan, USA, Belgium, Spain and Italy.

But in some countries, such as Germany, Austria and Taiwan, accept not only the reopening of criminal case for the benefit of the defendant, but also to the detriment of the defendant. The purpose of the latter is to never let the criminals escape from the justice by any dishonest measures.

In Thailand, the Reopening of Criminal Case Act 1983 permit the reopening of Criminal case only for the benefit of the defendant. Therefore, the justice cannot punish the real criminal who knows how to take advantage from the weakness of the justice system. This is a very important problem that leads this thesis to a conclusion. The conclusion is to propose that the Reopening of Criminal Case Act 1983 should be amended in order to allow the reopening of Criminal case even if it is detrimental to the defendant.